

אויסגאבע פון חיזוק
און השקפה פאר
די אידישע שטוב,
אריינצוברענגען
שמחה און שלום
תשע"ב לפ"ק

גליון לחיזוק
וביסוס הבית
היהודי על אדני
השמחה והשלום
גליון ט"ז

בנין ביתך

הבאת שלום בין איש לאשתו

מדות טובות, דרך ארץ, מענטשליכקייט, און וואספארא נאמען עס זאל נאר טראגן, לערנען עלטערן און מחנכים מיט די קינדער, אינגלעך און מיידלעך צוגלייך, מען פראבירט וואס מער אריינצופרעגלען אין זיי, דורך לערנען, ווייזן א מוסטער, פארשטיין געבן די וויכטיגקייט דערפון, און באשטראפן ווען מען פירט זיך נישט ריכטיג.

די וויכטיגקייט דאס צו לערנען מיט די קינדער איז צוויי פאכיג, סיי פאר דעם אליינס, מען זאל וויסן וואס און וויאזוי דער רבש"ע פארלאנגט מען זאל זיך אויפצופירן מיט מדות טובות, צו יעדן איד וואס מען וועט נאר באגעגענען אין לעבן, און זיך צו פארשטיין און דורכקומען מיט אנדערע חברים, און וויאזוי אנצוקוקן די נאטורן און געדאנקען פון א צווייטן איד, נושא בעול זיין מיט א חבר, און אודאי נישט צו האבן קיין שנאת הבריות, און סיי אז דאס זאל זיין א שטארקער יסוד צו קענען שטעלן די ערשטע טריט נאך די חתונה, און צו קענען בויען אויף דעם, דעם צווייטן שטאפל, פון שלום בין איש לאשתו.

מען קען באמערקן אז איבעראל ווי די גמרא און אנדערע ספרים רעדן פון שלום, ווערט עקסטער אויסגערעכנט "בין אדם לחבירו" און עקסטער "בין איש לאשתו". ביים דאווענען זאגט מען אויך יעדן טאג ביי אלו דברים, והבאת שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, דאס איז דערפאר ווייל עס איז אינגאנצן נישט גלייך דער שלום וואס דארף זיין צווישן איין מענטש און דעם צווייטן, און דער שלום וואס פארלאנגט זיך בין איש לאשתו.

די מינימום שלום וואס דארף זיין צווישן אידן, און וואס איז מעגליך צו פארלאנגען, איז נאר אויף אזויפיל אז מען זאל זיך נישט ארום קריגן, עס איז נישט שייך פאר איין איינצלענער מענטש ער זאל זיין אין ספעציעלע גוטע באציאונגען מיט גאנץ כלל ישראל, יעדער מענטש האט זיך זיין קרייז פון חברים, שטערקער און שוואכערע, מיט וועמען ער האט שייכות, אבער מיט אלע אנדערע אידן בכל מקומות מושבותיהם, דארף מען זיין מיט א שלום אין הארץ, וואס דאס איז כאטש אזויפיל עס זאל נישט זיין קיין שנהא און מחלוקת, און א מענטש דארף ארבעטן וואס מער ער קען אריינפלאנצן אין זיך אהבת ישראל ליב צו האבן יעדן ערליכן איד אויף די וועלט.

און אפילו מיט א גוטן חבר, וואס מען רעדט טעגליך, מען האט א שיעור מיט אים, אדער מען ארבעט צוזאמען אויף א געוויסע

פראיעקט, אדער סתם גוטע פריינד, וואס זענען נאנט צום הארץ, איז נאך אלס דא א געוויסע געצוימטע נאנטשאפט און א גרעניץ וואס מען גייט נישט אריבער, און דאס איז אפילו ביי די נאנטסטע מיט וועמען מען איז געקניפט און געבינדן.

און אודאי וועט מען אפילו ביי דעם נאנטסטן חבר נישט איבערנעמען פרייוויליג זיינע דאגות און קווענקלענישן, חובות און טאג טעגליכע שוועריגקייטן, יעדער איז פארנומען מיט זיינע אייגענע פעקלעך, און מען זוכט זיך נישט א צווייטנס, אמת אז ווען עס פארלאנגט זיך ערנסטע הילף, וועלען זיך גוטע פריינד אריינלייגן און זען וואס מען קען העלפן, אבער אלעס מיט א געצוימטע געפיהל, אז מען וויל העלפן דעם חבר, און נישט אז דאס זאל ווערן ווי אן אייגענע פראבלעם.

דאס איז אלעס בין אדם לחבירו.

שלום בין איש לאשתו, איז אבער גאר קיין פארגלייך נישט צו דעם. אויב בין אדם לחבירו קען מען זיך נאך באגענוגן מיט דעם וואס מען קריגט זיך נישט, אז עס זאל אנגערופן ווערן "שלום", איז אזא סארט "שלום" בין איש לאשתו נישט גענוג, און נישט נאר עס איז נישט גענוג, נאר עס איז גאר שטארק פעלערהאפט, זעלבסט פארשטענדליך איז דאס בעסער ווי זיך ארום קריגן, אבער נישט דאס מיינט דער פסוק "והיו לבשר אחד", און נישט דאס מיינט די גמרא "אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו".

ר' יונתן אייבשיץ ז"ע שרייבט: "שלום מיינט נישט אז מען פירט זיך אויסערליך מיט דעם חבר ווי א גוטער פריינד, און אין הארץ איז מען נישט אינגאנצן פאראייניגט, דאס איז א פאלשער שלום. דער ריכטיגער שלום איז, אז די צוויי חברים זאלן זיך אזוי שטארק ליב האבן, אז דאס וואס איין חבר וויל און האט ליב, זאל דער אנדערער חבר בייטן זיין נאטור און אויך ליב האבן און וועלן, אויב דער חבר איז יעצט אין א מצב פון שמחה, אפילו דו ביזט יעצט אין א טרויעריגער געמוט, זאל מען זיך באצווינגען צו זיין פרייליך, וויבאלד דער חבר איז יעצט פרייליך, אא"וו, עס זאל נישט זיין קיין שום צווינשייד אין זייער הארץ".

אזוי וואלט געדארפט צו זיין, אבער וואו איז דען דא אזא סארט שלום צווישן צוויי חברים? זעלטן, אדער אינגאנצן נישט. אזוי ווי געזאגט פריער, אז אפילו צוויי גוטע חברים וועלן געווענליך בלייבן מיט זייער אייגענע פריאריטעטן, זייער אייגענע משפחה, און אפילו

גליון זה נתגדב לע"נ הרה"ח ר' אברהם שפחה ב"ר יואל ז"ל נלב"ע י"ח אדר דהאי שתא תנצ"ה
צו מנדב זיין א גליון לעילוי נשמת וכדו' כדי לזכות את הרבים רופט: 347-554-1199 אדער שיקט א אימעיל צו binyan@yeshivanet.com

די אייגענע געברויכן, וועט מען שטעלן פאר דעם חבר'ס, כאטש אמאל אמאל וועט מען "מוותר" זיין פאר יענעם.

אבער צווישן מאן און פרוי, פארלאנגט זיך דוקא יא אזא סארט שלום וואס איינער זאל איבערנעמען דעם אנדערנס געפיהלן און געברויכן, וואו יעדער איינער זאל זיך קענען אריינלייגן אין דעם אנדערנס מצב, מיט די געפיהלן פון הארץ, מיט דעם פארשטאנד פון מח, און מיט די פראקטישע מעשים. און דעם אנדערנס געברויכן זאלן זיין כאטש אזוי וויכטיג ווי די אייגענע.

און דאס ברענגט אונז צו דעם נושא פון "געטריישאפט". וואס דער יסוד פון דעם איז: מען זאל שטעלן דעם צווייטנס באדערפענישן, פריער פון די אייגענע.

אין שטוב טוט זיך א באלאגאן, אויף טישן און אויף בענק, די צוויי נאנטע חתונות וואס איז געווען די וואך, האבן פארלאנגזאמט די שטוב ארבעט, און רחל טרעפט זיך צווישן בערג פון וועש, און הויפנס שמוציגע געשיר, וואו מען טרעט אראפ קלאפט מען זיך אן אין עפעס, עס איז ממש א בושה צו לאזן א שכן אריינבליקן, און אודאי נישט אריינצונעמען א גאסט.

דאס איז נאכנישט אזוי געפערליך, אבער אין צען מינוט מוז זי ארויסגיין צום דאקטער, זי מוז עסן פאר דעם, און די קינדער קומען אהיים אט אט, זי ווייסט נישט ווי זיך אהינצוטון ערשט. עס איז נישט דא קיין ברירה זי מוז בעטן איר מאן הילף, זי הייבט אויף צו געציל א בעטנדע בליק, ווי צו פרעגן אויב ער קען ליינען אירע מחשבות, און צוגעבן זיין הילף.

געציל איז אויפן וועג ארויס, זיין מאנטל איז שוין אנגעטהון, און אין זיין קאפ טרעפט ער זיך שוין יעצט ביי דעם איינמאליגן ספרים אויספארקויף, וואו ער וועט קענען טרעפן ספרים פאר שפאט ביליג, צו דעם קומט צו א פדיון הבן פון א נאנטער קרוב, א זעלטנע געלעגנהייט וואס מאכט זיך נישט אזוי אפט.

געציל האט שטארק נישט געהאט קיין חשק צו בלייבן, ער האט זיך פאר א מינוט געקווענקלט אבער זיין געטריישאפט האט זיך געשטארקט, און ער האט געמאכט זיין החלטה.

ווייל נישט דוקא דער מאן וואס ברענגט אהיים א געשוואלענעם טשעק סוף וואך, איז א געטרייער מאן. און נישט דוקא די פרוי וואס וואשט טעגליך אלע וועש און מאכט זיכער אויסצוביגלען (פרעסן) אלע העמדער, איז א געטרייע פרוי, די ביידע זענען זייער גוט און געוואונטשן, אבער צו ריכטיגע געטריישאפט האט דאס נאך נישט.

דער פעטער וואס מאכט חתונה ווייסט נישט פון קיין גרעניצן, און ער האט אפגעדינגען דעם טייערסטן זאל ארויס פון געגנט, די משפחה צווישן זיך רעדן שוין פון די חתונה - און גרייטן זיך שוין צו דעם - פאר לאנגע חדשים, וואס מען זאגט אז דאס וועט זיין אזוינס און אזעלכעס. צווישן זיך האט מען גערעדט אז סעודת שלמה בשעתו איז ווייניג געזאגט, און נאר צו טראכטן פון די עסן וואס מען וועט געבן דארט איז מען געווארן הונגעריג, שוין אפגערעדט פון דעם זאל זעלבסט וואס דאס איז - ווי

מען זאגט - שענער פון דעם גראף פאטאצקיס פאלאץ.

זעלבסט פארשטענדליך אז שרה האט דאס נישט געוואלט פארפעלן. איר מאן - חיים האט שוין מסכים געווען צו פארבלייבן יענע נאכט אין שטוב כדי זי זאל קענען פארן צו די חתונה.

חיים, האט גאר א גוטער חבר, מיט וועמען ער האט געלערנט בחברותא די לעצטע דריי יאר ווען זיי זענען געווען אין ישיבה, זיין זווג האט זיך אביסל פארשפעטיגט, און חיים האט אסאך כחות אריינגעלייגט צו טרעפן א שידוך פאר אים, סיי מיט תפלה, און סיי מיט פראקטישע הילף, וואס האט מיט חיים'ס השתדלות ב"ה געברענגט די געווינטשענע פירות, חיים קען זיך נישט ערלויבן צו פארפעלן די חתונה, מען האט אפילו גערעדט צו ער זאל אנטון א שטריימל ביי די חתונה, וואס הייסט? זיין בעסטער חבר!.

עפענענדיג די חתונה איינלאדענונג איז אים געווארן אלע קאלירן, זיין חבר'ס חתונה איז אין די זעלבע נאכט פון דעם פעטער'ס חתונה! וואס דאס מיינט אז אדער ער, אדער זי, וועלן טאנצן יענע נאכט. ביידע זאלן מיטהאלטן א חתונה די זעלבע נאכט איז נישט שייך, וואס טוט מען דא?.

מיטטיילנדיג זיין פארלעגנהייט פאר זיין אשת חיל, האט זי אונטער א סקונדע ארויסגעשלאגן פון קאפ דעם פעטער'ס חתונה: "דו זאלסט אומבאדינגט זיך פרייען מיט דיין חבר'ס שמחה, איך בלייב אין שטוב".

און וויסן דארף מען, אז כדי מען זאל זיין געטריי, דארף נישט זיין אז דער אנדערער איז יעצט גערעכט און דאס איז וואס מען "מוז" טון, געטריישאפט איז עפעס וואס מען "ווייל" טון, און אפילו מען וועט דאס נישט טון וועט מען נישט קענען האבן צופיל טענות, אבער פונדעסטוועגן דאך איז מען גרייט צו פארבייגן די אייגענע רצונות, וויבאלד יעצט אויף די מינוט איז "מיר" וויכטיגער אז "דו" זאלסט זיין צופרידן.

געטריישאפט פארנעמט נישט קיין חשבונות, "פריערדיגע מאל האב איך מוותר געווען יעצט זיי דו מוותר". אזא אויסדרוק מיינט אז דיין פריערדיגע וותרנות, איז נישט געווען פון געטריישאפט, נאר א פשוטער ביזנעס חשבון, יעצט איך און מארגן דו. דאס איז ווייט פון געטריישאפט כרחוק מזרח ממערב, א געטרייער מאן / ווייב, פארגעסט וויאזוי מען רעכנט איינס מיט איינס, און געדענקט קיינמאל נישט וויפל "איך" האב שוין געטון, און וויפל "דו" האסט נאך נישט געטון.

א געטרייער מאן / פרוי זאגט אויך נישט: "פארוואס פונקט איך אפשר דוז?", געטריישאפט איז נישט קיין לאגיק, געטריישאפט איז א געפיהל אין הארץ וואס זאגט: "איך וויל עס זאל "דיר" זיין גוט, און איך וועל טון אלעס וואס איז אין מיין מעגליכקייט אז עס זאל אזוי זיין".

און מיט אזא שפראך, איז נישט שווער עס זאל זיין השראת השכינה אין שטוב.

בחכמה יבנה בית

דעיזן בנושא שלימות הבית, בקשר לפרשת השבוע

כמילי דעלמא ישמע לקול אשתו משא"כ כמילי דשמיא

ויעשו פעמני זהב מהור ויתנו את הפעמנים בתוך הרמנים על שולי המעיל סביב.

הנה בפ' תצוה כ' פעמון זהב ורמון פעמון זהב ורמון על שולי המעיל סביב. ונחלקו רש"י והרמב"ן, דעת רש"י דהפעמנים היו בין הרמנים, ודעת הרמב"ן שהפעמנים היו בתוך הרמנים, ועי' במפרשי התורה מש"כ להביא ראיות לכאן ולכאן, שיש משמעות לשניהם בפסוקי התורה.

ביאור המסורה ג"פ ונשמע

ונימא בי' מילתא בדרך רמז ביד ה' הטובה עלינו, בהקדם לפרש המסורה [הובא בבבל המזורים], ג' ונשמע, נעשה ונשמע, ונשמע קולו בבואו אל הקודש, ונשמע פתגם המלך, ע"פ מש"כ בס' פרשת דרכים (דרוש מ"ז, וכ"כ בכמה ספרים) לפרש מה שאמרו חז"ל (סוטה ד':) א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחי כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים, דיש להבין סברת הא מילתא למה המתנאה הוא כאילו עובד ע"ז, ותי' דא' במדרש (בראשית רבה פרשה ח' ז') עה"פ (בראשית א' כ"ו) נעשה אדם (והובא ברש"י שם) ב' פירושים, א' ענותותו של הקב"ה למדנו מכאן שיהא הגדול נמלך ויטול רשות מן הקמון, ולעומת זה מכאן פקרו המינים לומר ב' רשויות הם כיון דב' בלשון רבים ע"כ. והנה מי שאינו לומד לעצמו מפסוק זה מדת ענוה ועדיין עומד בגאווה, עכ"ח דלא ס"ל לפרש מה שכ' נעשה האדם דממנו ילפינן מדת דרך ארץ וענוה, וקשי' לדידי' למה כ' נעשה אדם, ואלא ודאי דמפרשו בדרך שפקרו המינים, דחלילה איכא שני רשויות, וא"ש כל המתנאה כאילו עובד ע"ז עכ"ת"ד.

ועפ"ז פי' בעמרת ישועה (שבועות, קמ"ו), מש"כ כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע (שמות כד ז') וז"ל והוא כי בבואם אל הר סיני וראו שניתנה התורה דייקא על הר נמוך ועכ"ח מפעם שבא ללמד מדת ענוה, מזה הבינו מה שנאמר בעת בריאת האדם נעשה אדם בלשון רבים להורות שיהיה הגדול נמלך בקמון, וזהו שענו ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, כי נשמע מלשון הבנה והיינו מה שדבר ה' "נעשה" אדם בלשון רבים, "ונשמע" כעת אנחנו מבינים פירושן של דברים, עכ"ל"ק.

והנה אמרו חז"ל (בבא מציעא נ"ט) ואמר רב כל ההולך בעצת אשתו נופל בגיהנם שנאמר רק לא היה כאחאב וגו' א"ל רב פפא לאביי והא אמרי אינשי איתתך גוצא גחין ותלחוש לה לא קשיא הא כמילי דעלמא והא כמילי דביתא לישנא אחרינא הא כמילי דשמיא והא כמילי דעלמא ע"כ. וחזינן מזה, דכמילי דעלמא נכון הדבר לילך בעצת אשתו, משא"כ כמילי דשמיא לא ישמע מה שבפיה, אלא יעשה כמצווה עליו מפי ה'.

ויש להביא רא' לחילוק זה, מהקב"ה בעצמו, דהנה מצינו כאשר בא השי"ת לברוא את האדם התייעץ עם המלאכים אם יברא האדם כמו שמבואר בחז"ל וברש"י שם, משא"כ כשרצה השי"ת ליתן תורה לעמו ישראל, או לא

התייעץ עמהם כלל, ואף כשהתנגדו לזה, לא הקשיב לדבריהם, והוכיח להם על פניהם, כמ"ש חז"ל (שבת פ"ח:): שאמר למושה החזר להם תשובה, והוא ממעם האמור, דברייתא האדם שרומז על מילי דעלמא, התייעץ עם המלאכים להורות מדת ענוה, שהיא הגדול נמלך בקמון, וכמו כן לאדם וב"ב, שיתיעץ עמה כמילי דעלמא, משא"כ ליתן תורה לישראל שהוא מילי דעלמא, לא שאל אותם כלל, כדי להורות לאדם שבמילי דשמיא יעשה כמוטל עליו מפי הגבורה, ולא יתייעץ מקודם עם הקמון או עם אנשי ביתו.

ובזה נבוא לביאור המסורה, "נעשה ונשמע", היינו שבמתן תורה הבינו בני ישראל שצריך להתנהג במדת ענוה, כאשר ראו שהשי"ת נתן התורה על הר קמון, והבינו הפי' של נעשה שהוא כדי להורות מדת ענוה וכנ"ל, וכן כן כל איש ואיש בביתו צריך להתנהג במדת ענוה, ולשמע בקול אשתו, אמנם "ונשמע קולו", מתי צריך האדם להשמע קולו ולא יחות מפני כל, הן בפני שאר בני"א כמ"ש לא יבוש מפני המלעגים עליו, והן בביתו, "כבואו אל הקודש", כשהוא נוגע למילי דשמיא, וראי' לזה "מונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה הוא", כמו שראינו במתן תורה, המרומז כי רבה הוא, היינו שהי' שם מודעא "רבה" לאורייתא, ואז ונשמע פתגם המלך אשר יעשה, כדי להורות "וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן", שבמילי דשמיא יתנו הנשים יקר לבעליהן, ולא יפריעו אותם מלימוד התורה ומשאר דברי קדושה.

לשמע בקול אשתו כמילי דעלמא צריך ג"כ למאזני דעת

אמנם אף גם זאת שבמילי דעלמא יש לו לאדם להאזין לעצת אשתו, מובן מאליה שאין זה אלא באשה פקחית וחכמת, שענינה צופיות על הליכות ביתה כבינה יתירה, כמדה ומשקל, ואינה מתנהגת בפורנות יתירה, ומכנת עצמה לפניו, שאז אז נמצא מקום למדת ענוה לנוח בה ולשמע בה, להקשיב לקול דבריה, משא"כ אם הוא מהני איתתא דלא מעלי שנהגתם הוא בגאווה ובפורנות בלי דעת והשכל כהני כלבין דחציפין דצווחה ואמרה הב הב, לא נאמרו דברי הגמ'! אבל אף גם זאת בהשכל ודעת יעש, שלא ירבה במחלוקת ח"ו, וילך לפי טבעה ומוגה ברוח נדיבה, כמשקל השוה, ועדיף לוותר באופן כזה מלבא לידי מריבה.

וכ' בס' זכות אבות (אבות פרק א' משנה ה') על מה שאמרו חז"ל ואל תרבה שיחה עם האשה, וז"ל ומ"ש ואל תרבה שיחה עם האשה בה"א

פאר יעוץ און הדרכה
אין עניני שלום בית
רופט הרב יצחק לויפער
718-789-1456
שטרענג קאנפידענשל - גוטע פרייזן
בהמלצת הרבנים שליט"א

הידיעה, ולא אמר עם אשה, ויכן עם מ"ש המפרשים ז"ל דאשת חיל לא נאמר בה ה' [ר"ל בפסוק מצא אשה מצא טוב] לפי שהיא כפופה תמיד לבעלה והאיש יתר ה' במנין על אשה אבל אשה רעה רוצה להיות במעלה דומה בדומה לאיש ולכן דייק הכ' ואמר ומוצא אני מר ממות את האשה בה"א שבוה תהי' כמנין איש ואינו כפופה לבעלה ודא עקא, והשתא הכא קמ"ל תנא דאף שאמר דבמילי דביתא צריך לדבר ולהתייעץ בהדי אשתו ה"מ באשת חיל דחכמות נשים בנתה ביתה, אבל אשה רעה אינה בסוג זה, ולזה אמר אל תרבה שיחה עם האשה, זו היא אשה רעה שחושבת עצמה כאיש גבורתה, אשה כזו אל תרבה שיחה עמה אפילו במילי דביתא, כיון שהוא רוצה להשתרר עליו ולעשות רצונה ואינה כפופה לו כמנהג נשים הכשרות לכן יקצר ויוד דברוב דברים לא יחדל פשע, אבל אם יודע באשתו שהיא אשת חיל והיא כפופה לו ולא תסור מן הדבר אשר יגיד לה ימין ושמאל ע"ז אמר אתהך גוצא גחין ולחיש לה, ועליה אמר קרא אשה יראת ה' היא תתהלל, עכ"ד.

היוצא לנו מכל זה זה לימוד גדול בהנהגת הבית, שבדרך כלל צריך האדם לשמוע בקול אשתו בכל הענינים הנוגעים לחומר, ולהניח על נפשה להחליט כי דעתה ושכלה, כי מטבען של נשים שיש להם חוש ההבנה מפי במילי דעלמא, ועב"פ יש לו לשמוע את קולה, ואין צריך בכל אופן להחליט בדעתה, דהעיקר הוא להתחשב עמה, וליקח גם צד שלה בחשבון, וליתן לה הרגשת חשיבות והערכה שדעתה חשובה מאד בעיניו וכו' וכו', אבל כ"ז רק אם יודע שסוף סוף ישאר ההכרעה בידו כאשר יבחין בדעתו וכנ"ל, אבל אם הוא אשה כזו שאינה יודעת גבוליה, ואינה צופיה על הליכות ביתה כראוי, יש לזה גישה אחרת ודרך אחר, וצריכה טיפול מיוחד בדרכי נועם, לנוטח על דרך המלך כראוי.

ולעומת זה במילי דשמיא כאשר הוא נוגע לעיקרי התורה שאין לוותר אחרי, אין המקום לשמוע בקולה, אלא ינהיג את ביתו בדרכי התורה והיראה, אמנם אף גם זאת, בהשכל ובדעת ולא בכפי, אלא כאמרי נועם ימשך לבה ויקרבה למצוות ה'.

*

רמז לכך במצות פרה אדומה

וכאשר נשמע מזה שיש לכאן"א להתנהג לפעמים במדת השררה והממשלה, וליקח לעצמו רסן ההנהגה, ולעומת זה להיות ענו ושפל ברך לפני בני ביתו וכל אדם, כאשר אינו נוגע במילי דעלמא, הנה כי כן יש לרמוז כן גבי פרה אדומה וכמ"ש בספ"ק דלטהרת האדם נצרך שיהי' שניהם כאחד טובים וחזקים בידו, ורמזו כן במצות עין ארוז ואזוב, דעין ארוז, רומז על בחינת יוגבה לבו בדרכי ה', ולעומת זה אזוב הוא הכנעה ושפלות אמיתית. וניתן גם לרמוז במשחז"ל (יומא פ"ה): אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ואומר מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הממאים אף הקב"ה מטהר את ישראל ע"כ.

והנה תראה כאן ב' פסוקים נראים קצת כסותרים [וכבר עמד ע"ז החת"ם כעיי"ז בדרשות דף ל"ג ע"ג], דמצד א' כתיב, מקוה ישראל ה', ומשמעותו דהטהרה הוא כמו מקוה, והיינו שצריך להכניע עצמו כדי לקבל טהרה, כמו היוודד למקוה שכופה גופו ומבטל עצמו תחת מי המקוה, ובפסוק אחר נאמר, וזרקתי עליכם מים טהורים, דמשמעותו שהאדם עומד על מעמדו, והקב"ה מטהרו.

אבל היינו הך, ששניהם כאחד טובים, ומה ומה אל תנח ירך, לפעמים אופן ההנהגה הוא ע"ז ביטול, ולפעמים להיפך, והכל במשפט צדק כפי הראוי על מקומו ומעמדו.

ויש להוסיף בדרך צחות קצת, דהנה הנ"מ בין כשהוא נכנס למי המקוה, או שהמים נזרקים עליו, דבאופן שהוא נכנס למקוה, הרי המקוה קודמת לו על מעמדה, ואח"כ מניע האדם המובל שם, משא"כ כשנזרק עליו מים טהורים, הרי הוא להיפך, שהוא קודם להמים, וזה יש לרמוז בדברי ר' עקיבא, לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם, שהם ב' האופנים של טהרה, "מי" רומז למי המטהר, לפני מי אתם מטהרים, והיינו אופן ב', שהמיטהר קודם להמים, שהמים נזרקים עליו, ובפסוק הראשון וזרקתי עליכם מים טהורים, וזהו "לפני מי" אתם מטהרים, ומי מטהר אתכם, היינו שהמים קודמים לו, ואח"כ בא האדם המיטהר, וכ"ז בדרך צחות לרמוז בעלמא.

אבל זה גופו ועיצומו של אופן ההנהגה בכל ענינים בבית ובחזין, בחדר ובשדה, לכלכל דרכיו מתי להגביה קולו, ומתי להנמיך קולו, מתי לשתוק ומתי להגיב, וכמו שאמר שלמה (קהלת ג' ז) עת לחשות ועל לדבר.

*

פעמון ורמזו על איש ואשתו

ובזה נבא לביאור הפרשה, דהנה אמרו חז"ל במדרש עה"פ זאת הפעם (בראשית רבה פרשה י"ח ד') זאת היא שעתידה להקיש עלי כוונת הדין מה דאת אמר (שמות כח) פעמון זהב ורמזו זו היא שהיתה מפעמנת כל הלילה כולה ע"כ. והרי שהאשה נקראת פעמון.

ויש להמתיק יותר, עפ"מ"כ האלשיך הק' (תצוה) שהפעמונים רומזים על הדיבור, והרמוני תכלת על השתיקה עיי"ש באורך גדול דבה"ק כי נעמו. ולענינו י"ל שזהו רמזו על האיש והאשה, כי מעלת האנשים הוא השתיקה לעומת מה שניתנו הנשים בשיחה ויתרה, כמאמר חז"ל (קידושין מ"ב:): עשרה קבין שיחה ירדה לעולם תשעה נמלה נשים ואחד כל העולם כולו.

ולפ"ז יתיישבו ב' הדעות כאחד, כי לפעמים צריך להיות הפעמונים בתוך הרמונים, ולפעמים בין הרמונים, והיינו לומר דבמילי דשמיא, צריך הרמון להחזיק הפעמון בתוכו, ולהתגבר על קולו של אשתו, ולעשות כמצווה עליו, משא"כ במילי דעלמא, אז הפעמונים מבחיין בין הרמונים, להורות ששויים הם להרמונים במעלה, וגם הרמונים יש להם להתחשב בקולם, והיינו במילי דעלמא וא"ש.

בעריכת הרב יצחק לויפער פאר שאלות און הערות אדער צו באקומען דעם גליון binyan@yeshivanet.com

ביטע האלטן די גליונות פריוואט און נישט צושפרייטן אין בתי מדרשים.